

Людмила Хоменко

ІВАН ЗЯЗЮН – УЧИТЕЛЬ УЧИТЕЛІВ

Академік Іван Андрійович Зязюн – відомий український учений, філософ, педагог, організатор освіти. Він пройшов шлях від вихователя гірничопромислового училища, завідувача сільського клубу до ректора педагогічного інституту, директора науково-дослідного інституту Національної академії педагогічних наук України. Це історія людини, залюбленої у справу свого життя. Він народився 3 березня 1938 р. у селі Пашківці Ніжинського району Чернігівської області. За словами самого Івана Андрійовича, у Божому Раю. Помер 28 серпня 2014 р., похований на невеликому сільському кладовищі у рідному батьківському краї. Про батьків відгукувався завжди з повагою та любов'ю; Андрія

Володимировича та Варвару Микитівну, сільських трударів, називав своїми наставниками у педагогічній роботі.

Закінчивши із відзнакою семирічну Пашківську (1952) та середню Галицьку загальноосвітні школи (1955), розпочав свою трудову діяльність на посаді завідувача сільського клубу. Найбільша слава прийшла, працюючи у 1975-1990 рр. ректором Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка, який увійшов тоді до кращих педагогічних вишів СРСР. Йому було лише 38 років, коли заступив на цей високий пост. Наймолодший ректор на весь СРСР. Вступати приїжджали абітурієнти з найвіддаленіших областей величезної країни, навіть з Далекого Сходу. Випускників інституту Івана Зязюна чекали не тільки у сільських школах області, як того вимагала спрямованість інституту і на чому неодноразово наголошував сам ректор [2].

Грунтовно дослідивши у своїх попередніх філософських дослідженнях мистецтво театру та акторську техніку, властиву школі К. С. Станіславського, Іван Андрійович першим побачив її спорідненість із “педагогічною технікою”, про яку йдеться у працях А. С. Макаренка. Йому вдалося започаткувати новий напрям у тодішній педагогіці, розвинути його спочатку у своєму інституті, а потім поширити й по всьому СРСР. Під керівництвом ректора Івана Зязюна вперше в Україні й у СРСР був створений курс “Педагогічної майстерності”, підготовлені відповідні навчальні посібники, які одержали визнання навіть у Японії, країнах Східної і Центральної Європи. Згодом відповідні курси були прийняті у всіх 210 педагогічних вузах СРСР, у тому числі у 30 вищих педагогічних вишах України. Іван Андрійович зробив “візиткою” свого інституту яскраву художню самодіяльність. За його сприяння й безпосередньої участі отримав популярність у СРСР і далеко за його межами народний хор “Калина”, академічна капела і танцювальні колективи [1].

Іван Андрійович автор понад 350 наукових праць, серед яких підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, монографії з проблем педагогічної майстерності, неперервної професійної освіти, етики та естетики, теорії української та зарубіжної культури, зокрема: “Основы педагогического мастерства” (1987, 1989); “Педагогічна майстерність” (1997); “Краса педагогічної дії” (1998); “Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи” (2000); “Педагогіка добра” (2000).

Плідну працю відзначено урядовими нагородами, почесним званням “Заслужений працівник вищої школи УРСР” (1988), Відзнакою Президента України – Орденом “За заслуги” III ступеня (1998), II ступеня (2003), I ступеня (2008), орденом “Дружби народів” (1981), медаллю “Антоні Макаренка” (1986), орденом “Трудового Червоного Прапора” (1987), медаллю “Ветеран праці” (1987), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2003), нагорода Міжнародного Академічного

Рейтингу “Золота фортуна” (2013) – медаль “Незалежність України” III ступеня [3].

Народившись у березні, коли оживає природна краса, він навіки відійшов у вересень, коли по-особливому виблискує краса педагогічної дії, виплеканої Іваном Андрійовичем у тисячах своїх учнів-людинолюбів – представників великого українського вчительського братства. Легендарний Іван Андрійович Зязюн пройшов яскравий шлях у науці й педагогічній освіті: від студента до міністра, від аспіранта до академіка. Чекали на життєвій стежині і злети і падіння, роки пройшли недарма, адже він учитель учителів, – із когорти преславних українців, яких не забувають. Його талант – невичерпне джерело багатства народу, який прагне до інтелектуальної культури попри негаразди і потрясіння.

Список використаної літератури

1. Кудряшов Г. О. Лицар педагогіки добра / Г. О. Кудряшов // Зоря Полтавщини – 2014. – № 9. – С. 5–8.
2. Зязюн І. А. [Електронний ресурс]. Режим доступу до матеріалу: http://www.psyh.kiev.ua/Зязюн_Іван_Андрійович.
3. Мірошник В. П. Зязюн Іван Андрійович / В. П. Мірошник // Дзеркало тижня – 2008. – №8. – С. 12–15.